

Μάθημα 1

Ποια ζητήματα μας ενδιαφέρουν;

Οι μαθητές συμμετέχουν στον σχεδιασμό της αντιπαράθεσης

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η **άσκηση στις ικανότητες** αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Ανάληψη ευθύνης, επιλογή θεμάτων και υλικού με τη χρήση κριτηρίων.
Μαθησιακός στόχος	Κριτήρια επιλογής θεμάτων για μια άσκηση αντιπαράθεσης στην τάξη: πολιτική σημασία, ενδιαφέρον των μαθητών, σύνδεση με την αντίληψη και τις εμπειρίες των μαθητών.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές βρίσκουν ιδέες και συλλέγουν πληροφορίες για θέματα κατάλληλα για την αντιπαράθεση.
Πηγές και υλικό	Πληροφορίες από τα μέσα επικοινωνίας. Καταγραφές προσωπικής εμπειρίας και πορισμάτων. Χαρτί στον τοίχο για την παρουσίαση των μαθητικών προτάσεων, με κουτάκι συμπλήρωσης δίπλα σε κάθε όνομα. Φυλλάδιο για τους μαθητές 8.1.
Μέθοδος	Εργασία σε ομάδες στη σειρά.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	Κινητοποίηση των μαθητών. (15 λεπτά)
	Εισαγωγή – οδηγίες. (20 λεπτά)
	Εργασία σε ομάδες στη σειρά. (15 λεπτά)
	Χρονικό διάστημα μεταξύ των μαθημάτων 1 και 2. (3 εβδομάδες)

Πληροφορίες για τον/την εκπαιδευτικό: ο λόγος που γίνεται αυτό το μάθημα τρεις εβδομάδες πριν

Αυτό το μάθημα γίνεται τρεις εβδομάδες πριν από τα άλλα για να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να προετοιμαστούν για το δεύτερο μάθημα, και να συμμετάσχουν στον σχεδιασμό της αντιπαράθεσης του 3^{ου} μαθήματος. Αυτό το μάθημα λειτουργεί ως **προ-οργανωτής**: οι μαθητές εξασφαλίζουν τις πληροφορίες που χρειάζονται για τη δραστηριότητά τους από πριν.

Η συμμετοχή στον σχεδιασμό μαθημάτων ανταποκρίνεται στη συμμετοχή σε μια κοινότητα. Σε κάθε περίπτωση, ενεργός πολίτης είναι ο ενημερωμένος πολίτης. Από αυτή την άποψη, ο προ-οργανωτής αυτής της ενότητας καταδεικνύει μια γενική αρχή συμμετοχής στη δημοκρατία.

Ο προ-οργανωτής απαιτεί να μεσολαβεί διάστημα περίπου τριών εβδομάδων ανάμεσα στο πρώτο και στο δεύτερο μάθημα. (Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να αποφασίσει πώς θα χρησιμοποιήσει τα μαθήματα σ' αυτό το διάστημα). Ο προ-οργανωτής περιέχει δύο φάσεις:

Πρώτη φάση (δύο εβδομάδες): οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες στη σειρά. Στο τέλος της πρώτης φάσης, κάθε ομάδα έχει καταλήξει σε μια πρόταση για ένα θέμα που πιστεύει ότι είναι ενδιαφέρον και κατάλληλο για αντιπαράθεση. Ετοιμάζουν πληροφοριακό υλικό για την τάξη (σε μια σελίδα).

Το τέλος της πρώτης φάσης και η αρχή της δεύτερης, ορίζονται με προθεσμία.

Δεύτερη φάση (μία εβδομάδα): χρόνος για μελέτη. Στο τέλος της δεύτερης φάσης, κάθε μαθητής γνωρίζει όλα τα θέματα που προτάθηκαν και έχει διαβάσει όλο το υλικό. Κάθε μαθητής έχει επιλέξει ένα θέμα για την αντιπαράθεση.

Χρονοδιάγραμμα του προ-οργανωτή

Μαθήματα	Μάθημα 1		Μάθημα 2
Δραστηριότητες των μαθητών	Πρώτη φάση Οι μαθητές προετοιμάζουν τις προτάσεις τους για μια αντιπαράθεση επιχειρημάτων (debate).		Δεύτερη φάση Οι μαθητές διαβάζουν τις προτάσεις τους. Η τάξη επιλέγει με ψηφοφορία ένα ζήτημα.
Χρόνος	1 ^η εβδομάδα – 2 ^η εβδομάδα		3 ^η εβδομάδα
Προθεσμία			

Περιγραφή του μαθήματος

Ετοιμασίες πριν το μάθημα

Για το πρώτο μέρος, τοποθέτηση της «γραμμής της αντιπαράθεσης»: αν είναι απαραίτητο, ο/η εκπαιδευτικός αδειάζει την αίθουσα για τους σκοπούς της δραστηριότητας αντιπαράθεσης.

Για το δεύτερο και το τρίτο μέρος, οδηγίες για τη δραστηριότητα: ο/η εκπαιδευτικός έχει αναρτήσει δύο φύλλα σεμιναρίου στον τοίχο της τάξης.

1. Κινητοποίηση των μαθητών

Προετοιμασία: ο/η εκπαιδευτικός σχηματίζει μια γραμμή στο πάτωμα με ένα κορδόνι, περίπου πέντε μέτρων. Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν αρκετό χώρο, ώστε να μπορούν να σταθούν στις δύο πλευρές του κορδονιού, αντικριστά. Αν η τάξη είναι πολύ μικρή ή αν δεν υπάρχει χώρος, η δραστηριότητα μπορεί να γίνει σε διάδρομο.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να σταθούν όρθιοι, σε κύκλο, γύρω από τη γραμμή. Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός ανακοινώνει:

«Κάθε παιδί θα έπρεπε να μένει έναν χρόνο παραπάνω στο σχολείο».

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να μετακινηθούν σε μία πλευρά της γραμμής

-στην αριστερή, αν υποστηρίζουν την πρόταση αυτή, και στη δεξιά εάν διαφωνούν. Τους δίνονται μερικά λεπτά για να μοιραστούν τα επιχειρήματα και τις ιδέες τους.

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τις ομάδες να ανταλλάξουν επιχειρήματα, τηρώντας μερικούς κανόνες:

1. Οι δύο πλευρές διατυπώνουν ένα επιχειρήμα η μία μετά την άλλη.
2. Όποιος μιλάει δεν διακόπτεται.
3. Οι ομιλητές έχουν 30 δευτερόλεπτα για να εκφράσουν την άποψή τους.

Στη συνέχεια οι μαθητές ανταλλάσσουν επιχειρήματα, όπως σε μια αντιπαράθεση (debate). Μετά από πέντε λεπτά, ή νωρίτερα αν κάποια πλευρά έχει εξαντλήσει τα επιχειρήματά της, ο/η εκπαιδευτικός σταματάει την ανταλλαγή επιχειρημάτων και ζητάει από τους μαθητές να επιστρέψουν στις θέσεις τους – συνιστάται τα καθίσματα να έχουν τοποθετηθεί σε ανοικτό τετράγωνο, ώστε η επικοινωνία να είναι καλύτερη.

2. Εισαγωγή στη δραστηριότητα

2.1 Γιατί η αντιπαράθεση είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή στη δημοκρατία

Ο/η εκπαιδευτικός κάνει αναφορά στη δραστηριότητα που προηγήθηκε – ήταν μια αντιπαράθεση. Μέσα σε λίγο χρόνο, έγινε ανταλλαγή πολλών ιδεών και επιχειρημάτων. Δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να ανταλλάξουν απόψεις για την εμπειρία τους.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πως οι μαθητές θα πρέπει να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στην αντιγνωμία, διότι πολλές από τις συζητήσεις που γίνονται σε δημοκρατικό περιβάλλον γίνονται με αυτό τον τρόπο. Οι πολίτες απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα της ελεύθερης γνώμης και έκφρασης, αλλά χρειάζονται δεξιότητες αντιπαράθεσης για να τα ασκήσουν.

Ο/η εκπαιδευτικός εξασφαλίζει ότι οι μαθητές κατανοούν και δέχονται αυτό τον ορισμό.

2.2 Διευκρίνιση: τι κάνει ένα θέμα κατάλληλο για συζήτηση;

Ο/η εκπαιδευτικός αναφέρεται στο θέμα –όπως το παρουσίασαν οι μαθητές, ήταν καλό θέμα για αντιπαράθεση. Τι είναι αυτό που το κάνει καλό;

Ο/η εκπαιδευτικός ακούει τις ιδέες και τις προτάσεις των μαθητών τις συνοψίζει στον πίνακα με λέξεις κλειδιά. Αναμένεται ότι θα ανταποκρίνονται στα πέντε κριτήρια (3^α – 3^ε) του φυλλαδίου για τους μαθητές 8.1.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πως η αντιπαράθεση που έπεται θα γίνει πιο ενδιαφέρουσα, και οι μαθητές θα τη φέρουν εις πέρας με μεγαλύτερη επιτυχία αν γίνει πάνω σε θέμα της επιλογής τους. Γι' αυτό, θα έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν θέμα στο επόμενο μάθημα, σε τρεις εβδομάδες. Ως τότε, θα πρέπει να αναπτύξουν προτάσεις για το θέμα πάνω στο οποίο θα γίνει η αντιπαράθεση. Η τάξη θα αποφασίσει στο δεύτερο μάθημα.

Ο/η εκπαιδευτικός διανέμει το φυλλάδιο για τους μαθητές 8.1, κάνει αναφορά στα κριτήρια που πρότειναν οι μαθητές και τους ζητάει να τα συγκρίνουν με τα κριτήρια 3^α έως 3^ε του φυλλαδίου. Αν οι μαθητές και ο/η εκπαιδευτικός συμφωνήσουν να αλλάξουν τη λίστα των κριτηρίων, το κάνουν.

2.3 Οδηγίες: συλλογή πληροφοριών σε πίνακα

Ο/η εκπαιδευτικός πλησιάζει στα χαρτιά που είναι τοποθετημένα στον τοίχο και ζητάει από τους μαθητές να διαβάσουν το φυλλάδιο για τους μαθητές 8.1, ενώ σχεδιάζει τον παρακάτω πίνακα:

Ποιο θέμα είναι καλό για αντιπαράθεση;			
Καθημερινότητα ή σχολική ζωή	Κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα	Πολιτικά ζητήματα	Άλλα θέματα

Αφού διαβάσουν οι μαθητές το φυλλάδιο, ο/η εκπαιδευτικός αναφέρεται στον πίνακα. Το ζήτημα που συζήτησαν οι μαθητές στην αρχή του μαθήματος ήταν πολιτικής φύσης – με ποιο τρόπο θα πρέπει να οργανωθεί η εκπαίδευση στη χώρα μας. Υπάρχουν, όμως, και άλλα ενδιαφέροντα ζητήματα:

- Πολιτικά
- Κοινωνικά
- Θέματα της καθημερινής σχολικής ζωής
- Άλλα θέματα – άλλες ιδέες.

Οι μαθητές μπορούν είτε να αντλήσουν στοιχεία από τις προσωπικές τους εμπειρίες ή από την τρέχουσα πολιτική ατζέντα, ή να αναζητήσουν άλλες πληροφορίες.

Σ' αυτό το σημείο, οι μαθητές θα έχουν κάποια παραδείγματα. Ο/η εκπαιδευτικός τους παρακινεί να εκφράσουν τις ιδέες τους. Αν δυσκολεύονται, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να τους βοηθήσει με τα παρακάτω παραδείγματα:

- Καθημερινότητα ή σχολική ζωή: «Τα αυτοκίνητα κάνουν περισσότερο κακό παρά καλό»
- Κοινωνικά ή πολιτιστικά θέματα: « Η τηλεόραση παίζει θετικό ρόλο στην κοινωνία (ή το διαδίκτυο ή τα κινητά τηλέφωνα, κ.λπ.)
- Πολιτικά ζητήματα: «Οι γυναίκες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα με τους άνδρες».

2.4 Οδηγίες: τήρηση της προθεσμίας

Τέλος, ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί τον λόγο που υπάρχει καταληκτική προθεσμία. Δίνεται προθεσμία ώστε να δοθεί σε όλους η δυνατότητα να διαβάσουν το υλικό – πέντε σχολικές μέρες πριν τη λήξη του πρώτου μαθήματος. Οι μαθητές πρέπει να καταλάβουν ότι θα επιλέξουν ένα θέμα, αλλά θα πρέπει από πριν να έχουν διαβάσει το υλικό. Αλλιώς, δε μπορούν να ψηφίσουν δημοκρατικά, καθώς η ψηφοφορία θα πρέπει να οργανωθεί αποτελεσματικά μέσα στον χρόνο που διατίθεται κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Δεν θα υπάρχει χρόνος να διαβάσει κάποιος το υλικό στη διάρκεια του μαθήματος.

Ο/η εκπαιδευτικός υποδεικνύει στους μαθητές που να εναποθέσουν τις σημειώσεις τους και το υλικό.

Τέλος, υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητο οι μαθητές να αποφασίσουν το θέμα πάνω στο οποίο θα γίνει η δραστηριότητα της αντιπαράθεσης.

3. Εργασία σε ομάδες στη σειρά

Οι μαθητές σχηματίζουν ομάδες που εργάζονται μόνες τους, ακολουθώντας τις οδηγίες που δόθηκαν από το φυλλάδιο και στη διάρκεια του μαθήματος. Προσδιορίζουν οι ίδιοι την εργασία τους για το σπίτι.